

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАЦИОНАЛЕН ОСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ
“ОСИГУРЯВАНЕ И КРАТКОСРОЧНИ ПЛАЩАНИЯ”
ОТДЕЛ “ПРАВЕН”

Изх. № 91-01-130
Дата: 29.05.2012 г.

ДО
РАЙОННО /СТОЛИЧНО/
УПРАВЛЕНИЕ
“СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ”
гр. ....

ОТНОСНО: Парично обезщетение за безработица на лица, упражняващи дейност като общински съветници, съдебни заседатели и членове на избирателни комисии

В отговор на постъпили запитвания и за уеднаквяване на практиката по отпускане и изплащане на паричните обезщетения за безработица на лица, упражняващи дейност като общински съветници, съдебни заседатели и членове на общински, районни и секционни избирателни комисии даваме следните указания:

I. Парични обезщетения за безработица на лицата, упражняващи дейност като общински съветници.

По силата на чл. 4, ал. 1, т. 8 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) лицата, упражняващи трудова дейност и получаващи доходи на изборни длъжности, подлежат на задължително осигуряване за общо заболяване и майчинство, инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт, трудова злополука и професионална болест и безработица. На същото основание и по същия ред се осигуряват и общинските съветници, тъй като съгласно чл. 18 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), правоотношенията на тези лица възникват в резултат на избор. Осигурителните вноски за тези лица се дължат върху получените, включително начислените и неизплатените брутни месечни възнаграждения или неначислените месечни възнаграждения, но върху не по-малко от минималния осигурителен доход за дейността (чл. 6, ал. 3 от КСО).

Трудовата дейност е основна правопораждаща предпоставка за възникване на осигуряване и като общ принцип е заложена в текста на чл. 10 от КСО. По силата на ал. 1 от посочената разпоредба, във връзка с чл. 30, ал. 1 и чл. 23, ал. 6 от ЗМСМА, осигуряването на общинските съветници възниква от деня на полагането на клетвата по чл. 32, ал. 1 от ЗМСМА и продължава до конституирането на новоизбрания общински съвет. Освен с изтичането на мандата, за който са избрани, осигуряването им се прекратява и при предсрочно прекратяване пълномощията им на някое от основанията по чл. 30, ал. 4 от ЗМСМА.

Съгласно разпоредбата на чл. 34, ал. 1 от ЗМСМА, в сила до **23.02.2009 г. вкл.**, общинският съветник получава възнаграждение за участието си в заседанията на общинския съвет и на неговите комисии. От посочената разпоредба следва, че за периода до 23.02.2009 г. вкл. общинските съветници получават възнаграждение “за участие в заседание”. Следователно, те подлежат на осигуряване за трудовата си дейност като участници в

заседанията на общинския съвет и на неговите комисии, т.е. само за дните на участие в заседанията.

С изменението на чл. 34, ал. 1 от ЗМСМА, в сила от 24.02.2009 г., за изпълнение на задълженията си общинските съветници получават възнаграждение, чийто размер се определя с решение на общинския съвет. Видно от направената промяна в чл. 34, ал. 1 от ЗМСМА от 24.02.2009 г., общинските съветници получават възнаграждение за времето, през което изпълняват задълженията си като общински съветници, а не само за времето на участие в заседания. Освен да участват в заседанията на общинския съвет и на комисиите, в които са избрани, общинските съветници са длъжни и да поддържат връзки с избирателите и да ги информират за дейността и решенията на общинския съвет (чл. 36, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗМСМА). Следователно, общинските съветници подлежат на осигуряване през целия месец, а не само за дните на участие на заседания на общинския съвет. Аналогично е становището на Националната агенция за приходите, изразено с писмо изх. № 33-00-129#1 от 11.05.2012 г.

Съгласно действащата от 01.01.2011 г. разпоредба на чл. 10, ал. 2 от КСО, осигуряването се прекъсва през периодите, които не се зачитат за осигурителен стаж, независимо че дейността по чл. 4 или чл. 4а, ал. 1 от КСО не е прекратена. Следователно, в случаите, в които по решение на общинския съвет се прекратява или спира изплащането на възнаграждение на общинските съветници, без да са прекратени правомощията им или същото се изплаща само за дните на заседания на общинския съвет или на неговите комисии, осигуряването на общинските съветници на основание чл. 4, ал.1, т. 8 от КСО се смята за прекъснато, а не за прекратено.

Съгласно разпоредбата на чл. 54а, ал.1 от КСО, за да могат да упражнят правото си на парично обезщетение за безработица като лица, задължително осигурени за този риск, е необходимо осигуряването им да е прекратено.

По изложените съображения и предвид обстоятелството, че лицата, упражняващи дейност като общински съветници, подлежат на задължително осигуряване за целия период, докато притежават това качество, същите нямат право на парично обезщетение за безработица, тъй като не е изпълнен фактическият състав на чл. 54а, ал. 1 от КСО. Спряното производство по изплащане на паричните обезщетения за безработица на общинските съветници следва да се възобнови и да се постановят разпореждания за отмяна на отпускането на ПОБ и за отказ за отпускане на ПОБ.

II. Парични обезщетения за безработица на лицата, упражняващи дейност като съдебни заседатели.

Съгласно чл. 68 от Закона за съдебната власт, съдебните заседатели се определят от общото събрание на съдиите от районните, респективно окръжните съдилища и специализирания наказателен съд, въз основа на предложенията, направени от съответните общински съвети. Съгласно чл. 9 от Наредба № 1 от 03.02.2011 г. за съдебните заседатели, издадена от Висшия съдебен съвет (ДВ, бр. 14 от 15.02.2011 г.), определянето на съдебните заседатели се извършва от общите събрания на съдиите чрез избор. В тази връзка съдебните заседатели се осигуряват като лица, упражняващи трудова дейност и получаващи доходи на изборни длъжности по реда на чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО.

Мандатът на съдебните заседатели е 5 години и започва да тече от датата на полагане на клетвата по чл. 70 от Закона за съдебната власт (ЗСВ). Ако разглеждането на делото, в което участват съдебни заседатели, продължи след 5 годишния срок, мандатът им продължава до приключването на делото в съответната съдебна инстанция (чл. 69 от ЗСВ). Съдебните заседатели участват в съдебни заседания най-много за 60 дни в рамките на една календарна година, освен ако разглеждането на делото, в което участват, продължи и след този срок.

Съгласно чл. 71 от ЗСВ, съдебният заседател се освобождава предсрочно от съответното общо събрание по предложение на председателя на съда:

1. по негово искане;
2. при поставянето му под запрещение;

3. когато е осъден за умишлено престъпление;
4. при трайна невъзможност да изпълнява задълженията си повече от една година;
5. когато извърши тежко нарушение на задълженията си или системно не ги изпълнява, или извърши действие, с което уронва престижа на съдебната власт.

Съдебните заседатели **получават възнаграждение** от бюджета на съдебната власт за **участието си в съдебни заседания** (чл. 73 от ЗСВ). Възнаграждението им се изплаща ежемесечно за всички заседателни дни на съответния месец (чл. 13, ал. 2 от Наредба № 1).

Поради обстоятелството, че съдебните заседатели получават възнаграждение само за дните на участие в заседания, те **подлежат на осигуряване само за тези дни**. Следователно, изплащането на отпуснатото парично обезщетение за безработица на лицата – съдебни заседатели, **следва да се прекратява само за дните на участие в заседания**, през които същите са упражнявали трудова дейност и са осигурени на основание чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО.

III. Парични обезщетения за безработица на лицата, упражняващи дейност като членове на централната (ЦИК), общинските (ОИК) и секционните (СИК) изборителни комисии.

Съгласно чл. 18, ал. 1 от Изборния кодекс (ИК) членовете на изборителните комисии получават възнаграждение за работата си в съответната комисия. Възнагражденията са месечни или само за участие в заседания или дежурства и са регламентирани с текста на чл. 24, чл. 30, чл. 32 и чл. 34 от ИК както следва:

1. Членове на ЦИК:

Централната изборителна комисия се назначава с указ на президента на републиката за срок 5 години.

➤ При произвеждане на избори за народни представители, за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България членовете на Централната изборителна комисия получават **месечно възнаграждение за периода от 75 дни преди изборния ден до 45 дни след датата на изборите. За периода от 45 дни след датата на изборите до 75 дни преди датата на следващите избори те получават възнаграждения за заседания, в които са участвали, и дежурства.**

➤ При произвеждане на избори за общински съветници и кметове членовете на Централната изборителна комисия получават **месечно възнаграждение за периода от 90 дни преди изборния ден до 45 дни след датата на изборите. За периода от 45 дни след датата на изборите до 90 дни преди датата на следващите избори те получават възнаграждения за заседания, в които са участвали, и дежурства.**

2. Членове на ОИК:

Общинските изборителни комисии се назначават за срока на пълномощията на общинския съвет. Членовете на общинските изборителни комисии получават **месечно възнаграждение за периода от 65 дни преди изборния ден до 7 дни след обявяване на резултатите от изборите. За периода от 7 дни след обявяване на резултатите от изборите до следващите избори за общински съветници и кметове членовете на общинските изборителни комисии получават възнаграждения за заседания, в които са участвали, и дежурства по ред, определен от Централната изборителна комисия.**

3. Членове на СИК:

Секционните изборителни комисии за всяка изборителна секция се назначават от районната или общинската изборителна комисия (в зависимост от вида на изборите) не по-късно от 25 дни преди изборния ден. На лицата, включени в състава на секционните изборителни комисии/подвижните секционни изборителни комисии, **за времето, необходимо за обучението, за работата им в съответната комисия, включително за предаването на изборните книжа, се заплаща еднократно възнаграждение в размер, определен от ЦИК.**

Членовете на избирателните комисии за времето, необходимо за работата им в съответната комисия, се осигуряват като лица, упражняващи трудова дейност на изборна длъжност на основание чл. 4, ал. 1, т. 8 от КСО (чл. 18, ал. 3 от ИК).

Изплащането на отпускното парично обезщетение за безработица се прекратява за периода, за който членовете на избирателни комисии получават месечно възнаграждение и следователно, подлежат на задължително осигуряване за всички дни от този период. След изтичането му, изплащането на ПОБ се възстановява и се прекратява само за дните на участие в заседания и за дните на дежурства, тъй като тези лица по силата на ИК получават възнаграждение и следователно, подлежат на осигуряване само за тези дни.

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР НА ГД “ОКП”:

ДАНИЕЛА АСЕНОВА

НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ “ПРАВЕН”:

ЙОСИФ МИЛОШЕВ